

Uddannelse af asfaltarbejdere i Danmark

■ Af uddannelseskonsulent, ingeniør Preben Overgaard, NCC Roads A/S pov@ncc.dk

Gennem et udstrakt samarbejde mellem den organiserede asfaltbranche og et konkret AMU-Center, er det på godt 10 år lykkedes at etablere en egentlig grunduddannelse – Vejasfaltøruddannelsen – og et bredt udbud af efteruddannelsestilbud til asfaltarbejderne i Danmark.

Lidt historie

Helt frem til midten af firserne var der ingen struktur på efteruddannelsen af asfaltarbejdere i Danmark.

I 1968 blev der etableret nogle forsøgs-kurser om asfaltarbejde på en række AMU-Centre, men disse kurser slog ikke rigtig an. Formentlig fordi kurserne indeholdt for meget teori, og fordi der ingen materiel var til at afprøve teorien på.

En asfaltarbejders eneste mulighed for efteruddannelse var at deltage i maskinførerkurser på AMU-Centrene, og disse var alene rettet mod traditionelle entreprenørmaskiner og ikke asfaltmaskiner.

Fra midten af firserne begyndte man så småt at ændre på dette. Nu kunne asfaltfirmaerne afholde virksomhedstilpassede kurser (VTP) på AMU-Center Ulfborg Kjærgård ved Holstebro, hvor hver enkelt virksomhed leverede maskiner og instruktører til udlægningsteknikken, mens centrets faglærere klarede de øvrige områder.

Det var lukkede firmakurser, hvor alle holdt kortene tæt ind til kroppen. De andre skulle jo helst ikke stjæle viden, teknikker og ideer.

Så skete der noget i 1990

I 1990 kontaktede nu afdøde uddannelseschef Henning Borggaard, AMU-Center Ulfborg Kjærgård, samtlige større asfaltvirksomheder i Danmark og inviterede til et møde på skolen for at drøfte en fremtidig uddannelsesstruktur for asfaltarbejderne.

Mødet kom i stand og resulterede i etableringen af en arbejdsgruppe med repræsentanter fra skolen og samtlige interesserede asfaltfirmaer. Denne gruppe blev – og bliver – derfor kaldt Branche-kontaktgruppen og fik en deltager fra hver af følgende firmaer: Colas Vejmateriale A/S (nu Colas Danmark A/S), Novejfa A/S (nu Colas-Novejfa A/S), A/S Phønix Contractors (nu NCC Roads A/S),

Superfos Dammann-Luxol a/s (nu NCC Roads A/S), Tarco Vej A/S og a/s Jens Villadsens Fabriker (nu LMK Vej A/S) samt afdelingslederen og uddannelseschefen fra AMU-Center Ulfborg Kjærgård (nu AMU-MidtVest). Nogle år senere kom også en repræsentant fra AMU-Center Nordvestsjælland i Audebo ved Holbæk med, og gruppen fik tilføjet en sekretær fra Asfaltindustrien.

Branchekontaktgruppens første opgave var at udarbejde en fælles uddannelsesstruktur for de timelønnede i branchen. Endvidere blev AMU-lærerne sendt ud i praktik i virksomhederne og gik som ”føl” hos firmainstruktørerne indtil de var ”klædt på” til selvstændigt at lede de forskellige asfaltkurser.

Der blev etableret fælles tilmelding, hvor skolerne fordelte pladserne ligeligt mellem virksomhederne, så kursisterne fra de enkelte asfaltfirmaer blev blandet.

Dette resulterede i en god erfaringsud-

Figur 1. Asfaltopgave med henholdsvis hånd- og maskinudlægning.

veksling til gavn for hele asfaltbranchen.

Branchekontaktgruppen refererer nu direkte til Asfaltindustriens Uddannelsesudvalg, og dens opgaver er i dag at tilvejebringe de nødvendige forudsætninger for asfaltbranchens fælles kursusaktiviteter.

Vej-asfaltøruddannelsen

For at branchen også i fremti-

Figur 2. Entreprenøropgave med hhv. udlægning af stabil grus, udførelse af fortov og den færdigudførte entreprenøropgave.

den skulle være i stand til at tiltrække de unge blev vejasfaltøruddannelsen etableret i 1993 af Asfaltindustrien og SID. Vej-asfaltøruddannelsen er en AMU-kontraktuddannelse på knap 2 år, som omfatter 24 ugers skoleophold og godt 70 ugers praktikophold i kontraktvirksomheden.

For også at fastholde de erfarne asfaltarbejdere etablerede Asfaltindustrien og SID i 2000 en meritordning, hvor erfarne asfaltarbejdere kan bruge deres praktiske erfaring til at afkorte deres uddannelse til vejasfaltør.

Betingelserne for at blive vejasfaltør gennem meritordningen er, at man skal

have arbejdet mindst 5000 timer med asfaltudlægning og have været ansat mindst 3 år i asfaltbranchen.

Endvidere skal man gennem et forløb med Individuel Kompetence Afklaring (IKA-forløb), hvor skolen afdækker den enkelte kursists kompetencer inden for hvert enkelt fag på vejasfaltøruddannelsen og herefter sammensætter eventuelt en individuel uddannelsesplan, der skal lede kursisten frem til at blive vejasfaltør.

Både eleverne på vejasfaltøruddannelsen og merit-folkene skal bestå den samme afsluttende prøve for at kunne kalde sig vejasfaltør. Prøven består af en 4-

timers teoretisk prøve og 2 hele dage med praktikopgaver i både entreprenør- og asfaltarbejde. Under de praktiske prøver bliver kursisterne bedømt af skuemestre fra Asfaltindustrien og SID.

Hver årgang på vejasfaltøruddannelsen er i dag på 30 - 32 elever. Det lyder måske ikke af meget, men det svarer dog til knap 3% af samtlige medarbejdere på timelønsniveau i bran-